



DE GROTE BAAS

Internationaal behoort hij met zijn design tot de top en dit najaar opent in het Groninger Museum een overzichtstentoonstelling van zijn werk. Wat maakt Maarten Baas zo succesvol? Elsbeth Grievink vroeg het hem.

tekst Elsbeth Grievink fotografie Jochem van Grunsven

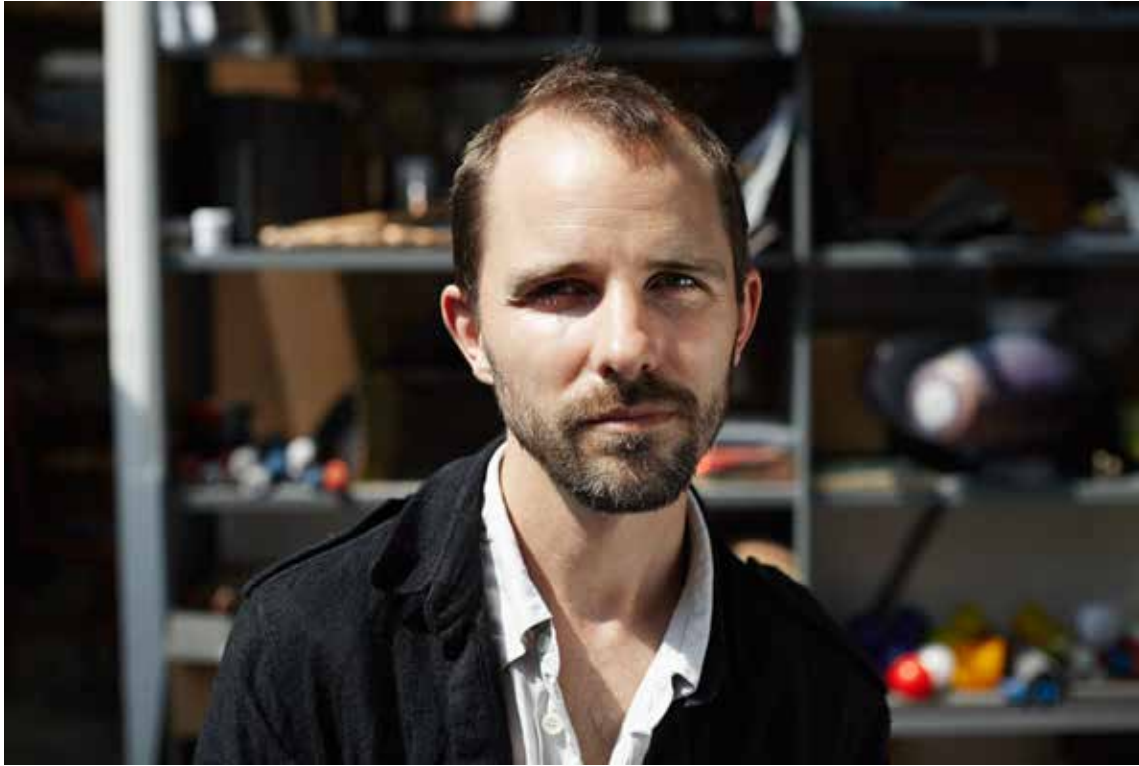
Maarten Baas (38) zit aan een houten picknickbank op het erf van een oude boerderij in Brabant, waar hij zijn studio en werkplaats heeft. Om zich heen niets dan weilanden. Zo nu en dan blaast een schaaap. Dit is *where the magic happens*. En ook al lijkt het in niets op het designcircus dat zich jaarlijks in Milaan afspeelt en waar Baas elk voorjaar zijn nieuwe projecten lanceert, dit is wel waar projecten als *New! Newer! Newest!* het levenslicht zien. *New! Newer! Newest!* is Baas' reactie op de in zijn branche veelgestelde vraag: *what's new?* Op een kavel in Flevoland van 120 hectare plant de ontwerper een nieuw bos aan van verschillende boomsoorten. Over tweehonderd jaar zal het helemaal volgroeid zijn. Wie er in 2216 van bovenaf naar kijkt, via Google Earth of een drone, zal in grote cartoonletters het woord NEW kunnen lezen. Ook zijn Tree Trunk Chair is een ontwerp dat geduld vraagt. De stoel groeit in een boom en heeft eveneens een productietijd van zo'n tweehonderd jaar. 'In onze perceptie is dat heel vervelend,' zegt Baas, 'want wij hebben er niets aan in dit leven. Maar ja, het is maar tijd, hè. Voor een eendagsvlieg is een uur al lang.' Het is niet de eerste keer dat Baas met tijd en vergankelijkheid stoeit, waardoor hij regelmatig filosofische vragen gesteld krijgt over het onderwerp. 'Tijd is boeiend, en ik vind het interessant om ermee om te gaan alsof het van elastiek is. Maar ik ben geen filosoof en praten is niet mijn vorm. Ik doe het liever zonder woorden.'

INNERLIJK KOMPAS

Hij heeft geen doel, geen 'ultieme droom' en geen strategie, zegt hij. Nooit gehad ook. Toch schopte Maarten Baas het tot de top van het internationale designveld. Misschien wel daardoor. Want als je geen plan hebt uitgestippeld, kun je bij elke stap die je neemt naar je gevoel luisteren. En dat dat voor hem goed werkt, ondervond hij al aan het begin van zijn loopbaan, toen hij na zijn veelgeprezen verbrande meubelen met iets wel heel anders op de proppen kwam: de Clay-serie. Hij was onzeker, vroeg zich af of hij het niet enorm voor zichzelf zou verpesten. Maar toen ook deze meubels goed aansloegen, wist hij: 'Dat innerlijk kompas van mij is een prima raadgever.'

En zo leerden we Maarten Baas kennen als iemand van wie je alles kunt verwachten – behalve het verwachte. Met een project als *New! Newer! Newest!* houdt hij zijn vakbroeders en vooral ook zichzelf een spiegel voor. Wat zijn we aan het doen? Hoe kan het anders? Niet als een outsider die graag ergens tegenaan schopt, maar uit enthousiasme om het vak verder te brengen.

'Ik heb het platform en de mogelijkheden om dingen uit te proberen en risico's te nemen. Dus vind ik dat ik dat ook moet doen. Ik werk mezelf liever totaal in de nesten met een onverantwoorde *move*, dan dat ik me ga aanpassen aan een markt. Als het me te comfortabel wordt, word ik recalcitrant.' Het is de aard van het beestje, geeft Baas toe. 'Privé ben ik net zo. Bindingsangst, hè?' Een grote grijns.



HAKKEN IN HET ZAND

Dit najaar heeft Baas twee nieuwe platforms tot zijn beschikking. Als ambassadeur van de Dutch Design Week in Eindhoven geeft hij vorm aan een expositie in het VMDA-gebouw. Daarvoor koppelt hij startende ontwerpers aan de meest uiteenlopende creatieve geest en uit andere disciplines. En in februari opent zijn eerste grote overzichtstentoonstelling in het Groninger Museum. De expositie in Eindhoven wil hij gebruiken om de geijkte opvattingen over design open te breken. Door samen te werken met theatermakers, fotografen, choreografen en zelfs koks (waaronder niemand minder dan Sergio Herman) wil hij zijn eigen interdisciplinaire manier van werken nog een stapje verder brengen. 'Bij een goede expositie kun je bijna fysiek voelen dat je hart een sprongetje maakt, alsof je wakker wordt gekust,' legt Baas uit. 'Mijn manier om dat sprongetje te bereiken, is door bezoekers een theatrale ervaring te geven.' Richt hij zich met zijn expo in Eindhoven vooral op vakpubliek, in Groningen wedijvert zijn werk met de beeldhouwwerken van Auguste Rodin. Maar hij heeft er alle vertrouwen in dat zijn ontwerpen ook hier uit de verf komen. 'Mijn werk roept bij alle lagen in de bevolking affectie op.

'Ik werk mezelf liever totaal in de nesten, dan dat ik me aanpas'

Iedereen begrijpt het. Zowel Wim Pijbes als een schoolkind. Dat komt omdat het toegankelijk en entertaining is, maar ook gelaagdheid kent.' Een boek komt er ook, zoals dat hoort bij een overzichtstentoonstelling. Het museum wilde een monografie, maar Baas zette zijn hakken in het zand. Niet zijn vorm. In plaats daarvan koos hij voor 'een extreem duur pop-upboek zonder tekst', begeleid door een klein tekstboekje dat wat meer duiding geeft.

Baas staat op en wandelt het erf over, richting de voormalige stal. Als je niet beter wist, zou je zweren dat we op een gewoon boerenerf waren. Tot achter de deeldeuren geen tractor, maar een enorme discodraaimolen staat te schitteren. Baas glimlacht bescheiden. 'Deze zal ook te zien zijn in het Groninger, ik

toonde hem eerder in Milaan.' Is hij ook nog met nieuwe meubels bezig? 'Ja, ik werk aan een serie meubels, die eruitzien alsof ze aan een kant topzwaar zijn en elk moment kunnen omvallen. Ziet er supersimpel uit, maar is erg ingewikkeld om te maken, omdat ik allerlei omslachtige manieren gebruik om de techniek te verstoppen. *The story of my life.*' Is hij nog weleens onzeker, zoals toen, met de Clay-serie? 'O, constant. Ik weet eigenlijk nooit waar ik mee bezig ben.'



IN DE AGENDA

De tentoonstelling *Hide and seek* is in het Groninger Museum te zien van 18 februari t/m 11 juni, groninger-museum.nl. De Dutch Design Week vindt net als Baas' expositie *Maarten Baas Makes Time* plaats in Eindhoven van 22 t/m 30 oktober, ddw.nl.